VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach (nr 67)**

z dnia 24 kwietnia 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach (nr 67)

24 kwietnia 2019 r.

Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach, obradująca pod przewodnictwem posła **Waldemara Budy (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (druk nr 3295).

W posiedzeniu udział wzięli: **Łukasz Piebiak** podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Aleksandra Dźwigulska** kurator sądowy, **Jarosław Świeczkowski** – stały doradca Komisji, **Krzysztof Pociecha** – asystent przewodniczącego Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Małgorzata Adamczuk**, **Agnieszka Grybska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych, **Magdalena Klorek**, **Łukasz Nykiel** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach. Witam wszystkich przybyłych na posiedzenie Komisji. Niestety nie udało się zgromadzić na początku posiedzenia Komisji kworum. W związku z tym proponuję zarządzenie przerwy do godz. 16.30. O godz. 18.00 jest posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i jest szansa, że po przerwie będziemy mieli kworum. Przepraszam za państwa fatygę, ale ja też jechałem specjalnie do Warszawy, żeby być w Sejmie o godz. 14.00. Wysyłaliśmy trzykrotnie zawiadomienia do członków Komisji o dzisiejszym posiedzeniu i wszystko wskazywało na to, że to kworum jednak będzie. Niestety nadal nie mamy kworum. Jest tylko pięciu posłów. O godz. 16.30 wznowimy po przerwie pracę Komisji. Ogłaszam przerwę i do zobaczenia o 16.30.

[Po przerwie]

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Witam państwa serdecznie na posiedzeniu Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach. Stwierdzam, że Komisja dysponuje kworum niezbędnym do procedowania.

W zaproponowanym wcześniej porządku dziennym posiedzenia mieliśmy dwa punkty. Pierwszy punkt obejmował rozpatrzenie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (druk nr 3295). Proponowałbym, żeby ten punkt pozostał w porządku dziennym. Natomiast proponuję, żeby punkt drugi posiedzenia, dotyczący rozpatrzenia sprawozdania podkomisji stałej do spraw nowelizacji prawa cywilnego o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3137) został zdjęty z porządku obrad. Trwają jeszcze różne prace legislacyjne i uzgodnienia dotyczące tego projektu. Przypomnę, że jest to bardzo duży projekt i nie zdążyliśmy zakończyć nad nim wszystkich prac. Podkomisja zakończyła nad nim prace niespełna dwa tygodnie temu i potrzebne jest jeszcze kilka dni na dopracowanie ewentualnych zmian i rozpatrzenie uwag, które były zgłaszane na posiedzeniach podkomisji.

Proszę o przyjęcie porządku dziennego posiedzenia Komisji obejmującego tylko punkt pierwszy, dotyczący rozpatrzenia jedynie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy

– Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (druk nr 3295).

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem tej propozycji? (6) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (0) Stwierdzam, że przyjęliśmy porządek dzienny posiedzenia.

Przechodzimy do rozpatrzenia projektu z druku nr 3295, tj. ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego. Bardzo proszę przedstawiciela Ministerstwa Sprawiedliwości o krótkie przedstawienie tego projektu, który, można powiedzieć, ma charakter techniczny i powstał w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Proszę bardzo.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Łukasz Piebiak:

Bardzo dziękuję panu przewodniczącemu. Wysoka Komisjo, szanowni państwo, tak jak wspomniał pan przewodniczący projekt jest konsekwencją obowiązku wykonania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, a konkretnie wyroku z 26 listopada 2013 r. (sygn. akt P 33/12) oraz postanowienia TK z dnia 11 lutego 2014 (sygn. akt S 2/14).

W pierwszym z tych orzeczeń Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że niezgodny z Konstytucją RP jest art. 71 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, który stanowił, że zaprzeczenie ojcostwa nie było dopuszczalne po śmierci dziecka. Mocą orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego art. 71 k.r.o. został usunięty z systemu prawnego. Dalsze konsekwencje tego orzeczenia TK muszą być uregulowane na poziomie ustawowym. Należy przyjąć tożsame rozwiązania w odniesieniu do wszystkich spraw prowadzących do zakwestionowania pochodzenia dziecka po jego śmierci. Ponadto, z uwagi na charakter tego rodzaju spraw, niezbędne jest określenie terminów, w których możliwe będzie kwestionowanie pochodzenia dziecka.

Drugie z orzeczeń TK, o którym wspomniałem, sygnalizowało potrzebę wprowadzenia unormowania zapewniającego odpowiednie kwalifikacje kuratora do reprezentacji dziecka w postępowaniu karnym, w razie konfliktu interesów między jego rodzicami, i nałożenie na tego kuratora obowiązków informacyjnych w stosunku do rodzica sprawującego pieczę nad dzieckiem. Projektowane rozwiązania określają kwalifikacje kuratora ustanowionego celem reprezentacji dziecka na podstawie art. 99 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Nie tylko w postępowaniu karnym, ale też w każdym innym, nakłada się obowiązek udzielania przez kuratora na piśmie, temu z rodziców, który nie uczestniczy w postępowaniu, niezbędnych informacji o przebiegu tego postępowania oraz o podjętych czynnościach, jeżeli nie szkodzi to dobru dziecka. Wprowadzone zostały też podstawy prawne do sfinansowania wynagrodzenia kuratora ze środków publicznych.

Przedstawiłem w wielkim skrócie założenia projektu, który nie wydaje się być kontrowersyjny, a dzięki któremu orzeczenia TK będzie wykonane.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w ramach dyskusji na temat projektu? Nie ma takich zgłoszeń. Wobec tego przystępujemy do szczegółowego rozpatrzenia projektu.

Czy są uwagi do tytułu ustawy? Uwag nie ma. Tytuł ustawy został przyjęty.

Czy są uwagi do art. 1 projektu? Biuro Legislacyjne ma uwagi. Proszę bardzo.

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, Biuro Legislacyjne ma prośbę, żeby rozpatrywać projekt poszczególnymi zmianami, przynajmniej w ramach art. 1, biorąc pod uwagę, że mamy szereg uwag legislacyjnych i są jeszcze proponowane do niego poprawki.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Zgoda. Wobec tego, czy są uwagi do zmiany 1 w art. 1? Proszę bardzo, pani mecenas,

Legislator Magdalena Klorek:

Do zmiany 1 nie mamy uwag.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Wobec braku sprzeciwu przyjmujemy zmianę 1. Czy są uwagi do zmiany 2 w art. 1? Proszę bardzo, pani mecenas.

Legislator Magdalena Klorek:

Do zmiany 2 w art. 1 mamy uwagę o charakterze ujednolicającym, a zarazem redakcyjnym. Biorąc pod uwagę, że w ramach tego samego przepisu, tj. art. 61^{11}, wnioskodawca pod koniec tego przepisu oraz w dalszej części projektu posługuje się pojęciem: „dziecko osiągnęłoby pełnoletność", natomiast w zdaniu drugim posługuje się pojęciem „dojścia do pełnoletności". Biuro Legislacyjne chciałoby ujednolicić te pojęcia, ponieważ znaczą ono to samo. Dlatego proponuję, żeby zdanie drugie brzmiało: „Jeżeli dziecko zmarło przed osiągnięciem pełnoletności, matka może wytoczyć powództwo o ustalenie macierzyństwa do dnia, w którym dziecko osiągnęłoby pełnoletność".

Podsekretarz stanu w MS Łukasz Piebiak:

Wyrażamy zgodę.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Jest zgoda Ministerstwa Sprawiedliwości. Przyjmujemy więc zmianę 2 wraz z poprawką zaproponowaną przez panią mecenas.

Przechodzimy do rozpatrzenia zmiany 3. Mam propozycję poprawki. Czy pani mecenas ma uwagę do tej poprawki, czy do zmiany obejmującej poprawkę?

Legislator Magdalena Klorek:

Chciałabym zasygnalizować, że proponowana poprawka obejmuje uwagi Biura Legislacyjnego do zmiany 3. W tej sytuacji nie będzie żadnych innych uwag z naszej strony.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Czy państwo mają tekst proponowanych poprawek? Powinny one zostać państwu doręczone i być dostępne. Jak widzę, mają państwo te poprawki.

Proponowana poprawka nr 1 stanowi niewielką korektę tego, co zostało zaproponowane w pierwotnym brzmieniu przedłożenia. Przejmuję tę poprawkę. Czy ktoś ma uwagi lub pytania do tej poprawki? Nie ma uwag. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki nr 1? (6) Kto jest przeciwny? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (0) Poprawka została przyjęta.

Wobec braku sprzeciwu przyjęliśmy zmianę 3.

Przechodzimy do rozpatrzenia zmiany 4. Czy są uwagi do tej zmiany?

Legislator Magdalena Klorek:

Nie mamy uwag do tej zmiany. Rozumiem, że przyjmujemy zmianę 4 z poprawką.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Wobec braku sprzeciwu przyjęliśmy zmianę 4. Przechodzimy do rozpatrzenia zmiany 5. Czy są uwagi do tej zmiany?

Legislator Magdalena Klorek:

Do zmiany 5 mamy propozycje o charakterze legislacyjnym i redakcyjnym. Pierwsza z nich dotyczy innego sposobu nowelizacji art. 83. Jest to ciąg polegający na nowelizacji § 1 i 2 ustawy matki i dodaniu kolejnego nowego paragrafu, który jest oznaczony w projekcie jako § 2. W związku z tym, że taka technika jest nieprawidłowa w świetle „Zasad techniki prawodawczej" chcielibyśmy, żeby ta zmiana została podzielona na trzy zmiany, a więc na zmianę a), b) i c). W lit. a) mielibyśmy zmianę obejmującą nowelizację § 1 ustawy matki. W lit. b) dodawalibyśmy nowy § 1a, który zwierałby treść proponowanego § 2. W lit. c) zawarta byłaby zmiana polegająca na nadaniu nowego brzmienia § 2, takiego jaki jest w tekście projektu.

Równocześnie, poza zaproponowanym podziałem artykułu, co nie ingeruje w treść przepisu, mamy też jedną propozycję redakcyjną. Chodzi o dokonanie zmiany w § 1. Wnioskodawca posłużył się tutaj inną techniką pisania tego przepisu, niż w art. 6^{15}, czyli w zaproponowanej zmianie 3, a także w propozycji zawartej w zmianie 4 dotyczącej dodawanego art. 70^{1}. Chcielibyśmy w związku z tym dostosować redakcję art. 83 § 1 do tych dwóch wskazanych przepisów. W związku z tym proponujemy § 1 nadać następujące brzmienie: „ § 1. Ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa nie jest dopuszczalne po śmierci dziecka, chyba że dziecko zmarło po wszczęciu postępowania".

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Jakie jest zdanie Ministerstwa Sprawiedliwości na temat pierwszej uwagi, dotyczącej systematyki zmiany 5?

Podsekretarz stanu w MS Łukasz Piebiak:

Jest zgoda na wszystkie uwagi i propozycje Biura Legislacyjnego. Rzeczywiście, inaczej skonstruowaliśmy ten przepis, ale w zakresie poprawności legislacyjnej uznajemy szczególne kompetencje Biura Legislacyjnego i godzimy się na te poprawki.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Wobec braku sprzeciwu przyjmujemy zmianę 5 wraz z zaproponowaną przez BL poprawką, dotyczącą systematyki przepisu i zmianą redakcyjną.

Przechodzimy do rozpatrzenia zmiany 6. Proszę bardzo, pani mecenas.

Legislator Magdalena Klorek:

Proponujemy kilka zmian o charakterze redakcyjnym. Pierwsza dotyczy zastosowania tego samego pojęcia, którego użyliśmy wcześniej, tzn. w § 2 chcielibyśmy, żeby była mowa o „osiągnięciu pełnoletności", a nie o „dojściu do pełnoletności".

Również w § 2 chcielibyśmy ujednolicić brzmienie tego przepisu, biorąc pod uwagę, że wnioskodawca posługuje się na samym początki zdania pojęciem: „wystąpić z żądaniem ustalenie ojcostwa", ale dalej pisze o: „wytoczeniu powództwo o ustalenie ojcostwa". Są to w istocie te same instytucje i w związku z tym chcielibyśmy, żeby § 2 zaczynał się od wyrazów: „Matka ani domniemany ojciec nie mogą wytoczyć powództwa o ustalenie ojcostwa…". Dalej pozostaje jak w tekście. Oczywiście, wraz z uwzględnieniem zmiany, polegającej na tym, że wyrazy „dojściem do pełnoletności" należy zastąpić wyrazami: „osiągnięciem pełnoletności".

Jednocześnie mamy uwagę redakcyjną do § 3. Mamy tutaj zastosowaną liczbę mnogą po wyrazach „dziecko albo matka". Nie chodzi tutaj o łączne wytoczenie powództwa, gdyż mamy alternatywę rozłączną i dlatego, w ocenie Biura Legislacyjnego, należy posłużyć się liczbą pojedynczą. W związku z tym § 3 powinien się zaczynać od wyrazów: „Dziecko albo matka wytacza powództwo o ustalenie ojcostwa…". Dalej pozostaje jak w tekście.

Podsekretarz stanu w MS Łukasz Piebiak:

Wyrażamy zgodę na przyjęcie tych propozycji.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Jak słyszymy Ministerstwo Sprawiedliwości wyraża zgodę i przyjmuje uwagi BL. Wobec tego, przy braku sprzeciwu, przyjmujemy zmianę 6.

Przechodzimy do rozpatrzenia zmiany 7. Mam propozycję poprawki oznaczonej nr 2 w zestawieniu poprawek dostarczonych członkom Komisji. Ma ona na celu zachowanie przez prokuratora dotychczasowego uprawnienia do wytaczania powództwa pozytywnego (tzn. o ustalenie rodzicielstwa) w zakresie pochodzenia dziecka od mężczyzny bez ograniczenia terminem. Ograniczenie to dotyczyć będzie jedynie powództw negatywnych, tzn. o zaprzeczenie rodzicielstwa. Czy są uwagi do treści zmiany 7 lub poprawki? Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, mamy drobną poprawkę o charakterze redakcyjnym, ale służącą też udoskonaleniu tekstu. W pierwszym wierszu tekstu poprawki mamy przed wyrazem „ustalenie oraz" literę „o". Takiej litery nie ma w dalszej części przepisu, gdzie również pojawia się takie same połączenie wyrazów. Prosilibyśmy o skreślenie drugiej litery „o" w pierwszym wierszu. Dzięki temu art. 86 miałby na początku następujące brzmienie: „Powództwo o ustalenie lub zaprzeczenie ojcostwa oraz ustalenie bezskuteczności…".

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Jak rozumiem jest na to zgoda Ministerstwa Sprawiedliwości. Przejmuję tę poprawkę. Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki 2 wraz z poprawką legislacyjną? (7) Kto jest przeciwny? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (0) Poprawka została przyjęta.

Cała zmiana 7, wobec braku sprzeciwu, została przyjęta. Jest ona zgodna z treścią przyjętej już poprawki,

Przechodzimy do rozpatrzenia zmiany 8. Biuro Legislacyjne ma uwagi. Proszę bardzo.

Legislator Magdalena Klorek:

Pierwsza zmiana dotyczy propozycji podziału art. 99. Biorąc pod uwagę, że jest on obszerny, ponieważ zawiera aż 10 paragrafów, w ocenie Biura Legislacyjnego można go podzielić w następujący sposób. Paragrafy 1, 2 i 10 byłyby oznaczone jako art. 99. Paragrafy od 3 do 5 byłyby oznaczone jako art. 99^1. Paragrafy od 6 do 9 byłyby oznaczone jako art. 99^2.

Mamy również kilka uwag o charakterze redakcyjnym oraz pytań do wnioskodawców. Jeśli chodzi o § 1 mamy pytanie: Czy faktycznie konieczne jest posługiwanie się przez wnioskodawcę pojęciem „wyznacza i ustanawia", gdy mowa jest o kuratorze? Pytanie to zrodziło się w związku z posługiwaniem się w dalszym tekście projektu samym pojęciem „ustanowienia" oraz treścią przepisów o kurateli zawartych w art. 178 i następnym Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Rodzi się pytanie: Czy faktycznie jest tutaj konieczne podkreślanie, że sąd wyznacza i ustanawia kuratora? Może w tej zmianie oraz kolejnych zmianach moglibyśmy posługiwać się wyłącznie pojęciem „ustanawia kuratora". Może wyjaśnimy najpierw tę sprawę, a potem przedstawię pozostałe poprawki.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Mam jeszcze poprawkę, ale może najpierw rozstrzygniemy wątpliwość, o której mówiła pani mecenas, dotyczącą stosowania pojęć „wyznacza i ustanawia". Proszę pana ministra o stanowisko.

Podsekretarz stanu w MS Łukasz Piebiak:

Oczywiście jest zgoda na to rozwiązanie. Wystarczające jest użycie pojęcia „ustanawia". Wyrażamy także zgodę na propozycję podziału zmiany 8 na 3 odrębne jednostki redakcyjne, ponieważ ten przepis jest w przedłożeniu zbyt rozbudowany.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Uwzględnimy więc te zmiany w projekcie. Do zmiany 8 mam jeszcze propozycję zmiany § 9. Chodzi o to, że pierwotnie projektowane odesłanie do przepisów Kodeksu karnego w istocie stanowiłoby odesłanie kaskadowe, niepożądane z punktu widzenie spójności systemu prawa. Sformułowanie „informacja o przestępstwach popełnionych na szkodę dziecka" wystarczająco wyraża cel projektowanego przepisu. Zdanie drugie wymagałoby doprecyzowania, że zasady dotyczące tajemnicy zawodowej odnoszą się wyłącznie do kuratora, który jednocześnie wykonuje zawód adwokata lub radcy. Tajemnica obejmuje go jako kuratora. Chciałbym przejąć w tym zakresie tę poprawkę. Przechodzimy do głosowania, chyba że do tej poprawki są uwagi legislacyjne.

Legislator Magdalena Klorek:

Do samej poprawki nie mamy uwag. Będą jednak jeszcze inne uwagi o charakterze legislacyjny do pozostałych paragrafów w tym artykule, które omówiłabym już po przegłosowaniu poprawki.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Wobec tego przechodzimy do głosowania. Kto jest za przyjęciem poprawki do art. 99 § 9? (9) Kto jest przeciwny? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (0) Poprawka została przyjęta.

Proszę o przedstawienie pozostałych uwag do zmiany 8.

Legislator Magdalena Klorek:

Do treści § 2 nie mamy żadnych uwag. W § 3 chcielibyśmy wyraz „wyznaczony" zastąpić pojęciem „ustanowiony", ponieważ chodzi o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego w charakterze kuratora.

Mamy też pytanie odnoszące się do § 3. Pojawia się w nim pojęcie „znajomość spraw dotyczących dziecka rodzajowo odpowiadających sprawie". Co, według wnioskodawcy, oznacza to pojęcie? Jak ma ono być rozumiane w praktyce? Czy oznacza to, że kurator, w tym przypadku adwokat lub radca prawny, nie musi znać sprawy konkretnego dziecka? Jeżeli tak nie jest, to czy nie byłaby właściwa inna redakcja części tego prze-

pisu? Mógłby on w tym fragmencie brzmieć: „szczególną znajomość spraw dotyczących dziecka tego samego rodzaju lub rodzajowo odpowiadających sprawie, w której wymagana jest reprezentacja dziecka…”. Na tę sprawę zwróciliśmy uwagę na spotkaniu roboczym i chcielibyśmy teraz wiedzieć, czy wnioskodawca nadal preferuje dotychczasową redakcję § 3, czy też dokonujemy w tym przepisie jakiejkolwiek zmiany?

Równocześnie w § 3 proponujemy skreślenie wyrazu: „odpowiednie” przed wyrazami: „szkolenie dotyczące zasad reprezentacji dziecka”. Ten wyraz jest w istocie zbędny, ponieważ to, co szkolenie ma obejmować, wynika z materii, której ma dotyczyć. Wyraz „odpowiednie” jest tutaj zbędny.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Zatrzymajmy się w tym momencie na § 3. Prosiłbym o przedstawienie stanowiska Ministerstwa Sprawiedliwości na temat tych trzech uwag legislacyjnych.

Podsekretarz stanu w MS Łukasz Piebiak:

Akceptujemy wszystkie trzy uwagi legislacyjne i nie upieramy się przy zachowaniu treści pierwotnego przedłożenia. Propozycje, które pani mecenas przedstawiła, są jak najbardziej do zaakceptowania.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Czy są uwagi do pozostałych paragrafów.

Legislator Magdalena Klorek:

Mamy jeszcze uwagi do § 5, 6, 7 i 8. Do § 4 nie mamy uwag. W § 5 powinniśmy także mówić o „kuratorze reprezentującym dziecko”, a nie – jak jest zapisane w projekcie – o „kuratorze wyznaczonym i ustanowionym do reprezentowania dziecka”. W związku z tym proponujemy następujące brzmienie § 5 „Przepisu § 4 nie stosuje się do kuratora w postępowaniu karnym”.

W § 6, biorąc pod uwagę brzmienie art. 98 § 3, gdzie jest mowa o organie państwowym, a także przepisy o kurateli zawarte w k.r.o., w ocenie Biura Legislacyjnego należy uzupełnić ten przepis, uznając że jest to oczywisty brak, o dodanie po wyrazie „organem” wyraz „państwowym”. Dalej treść części przepisu powinna być następująca: „udziela na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej…”. Chodzi o to, że takim pojęciem „przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej”, a nie – jak jest zapisane w projekcie – „za pomocą środków komunikacji elektronicznej”, posługuje się ustawodawca w art. 113 k.r.o., określając jedną z form kontaktu z dzieckiem. To są wszystkie nasze uwagi do § 6.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Panie ministrze, jak rozumiem poprawka do § 5 jest oczywista. Jakie jest stanowisko do propozycji zmian w § 6?

Podsekretarz stanu w MS Łukasz Piebiak:

Także wyrażamy zgodę.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Uwzględniamy więc obie uwagi. Co dalej?

Legislator Magdalena Klorek:

Do § 7 mamy uwagę redakcyjną. Proponujemy żeby § 7 zaczynał się od wyrazów: „Informacje o dziecku”, biorąc pod uwagę, że w zdaniu drugim jest mowa o „informacjach o dziecku”, a nie o „informacjach dotyczących dziecka”.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

To jest ujednolicenie treści przepisu. Jak rozumiem, jest na to zgoda. Jest jeszcze poprawka do kolejnego paragrafu.

Legislator Magdalena Klorek:

Do § 8 mamy drobne uwagi redakcyjne służące przejrzystości tekstu. Proponujemy, żeby wyrazy „informuje dziecko” zastąpić wyrazami „informuje go”, żeby po raz kolejny nie powtarzać wyrazu „dziecko”. Dalej proponujemy następujące brzmienie przepisu:

„o podejmowanych czynnościach, przebiegu postępowania i sposobie jego zakończenie oraz konsekwencjach podjętych działań dla jego sytuacji prawnej, w sposób zrozumiały i dostosowany do stopnia jego rozwoju".

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Jak rozumiem dla tych poprawek jest również akceptacja Ministerstwa Sprawiedliwości.

Podsekretarz stanu w MS Łukasz Piebiak:

Tak, chociaż chyba stosowniej byłoby w tym przypadku w odniesieniu do dziecka napisać „informując je", a nie „informując go". To kwestia poprawności językowej.

Legislator Magdalena Klorek:

Oczywiście, tak powinno być.

Podsekretarz stanu w MS Łukasz Piebiak:

Mamy co do tego zgodę.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Jak rozumiem, więcej uwag do zmiany 8 nie ma ze strony Biura Legislacyjnego.

Legislator Magdalena Klorek:

Do § 8 więcej uwag nie mamy. W § 9 mamy już przyjętą poprawkę. Do § 10 uwag nie mamy.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Wobec braku sprzeciwu przyjmujemy całą zmianę 8 wraz z poprawką i wszystkimi uwagami Biura Legislacyjnego.

Przechodzimy do rozpatrzenia zmiany 9. Proszę bardzo Biuro Legislacyjne.

Legislator Magdalena Klorek:

Mamy propozycję skreślenia tej zmiany. Jest to uzasadnione przyjęciem poprawki przez podkomisję. Biorąc pod uwagę zmiany dokonane w art. 3 projektu, gdzie nie będzie odesłania na art. 178 § 3, a także mając na uwadze brzmienie art. 178 § 2, który stanowi, że „w zakresie nieuregulowanym przez przepisy, które przewidują ustanowieniu kuratora, stosuje się odpowiednio do kurateli przepisy o opiece, z zachowaniem przepisów poniższych" należy uznać, że stanowi on *superfluum* ustawowe, uznając też, że art. 188 ustawy matki, tj. Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego jest tutaj wystarczający. Jest sprawą oczywistą, że regulacja, która jest projektowana przez wnioskodawcę, przede wszystkim art. 99, jest wyczerpująca i wyłącza stosowanie przepisów art. 178 i następnych.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Czy poprawka polegająca na wykreśleniu zmiany 9 ma charakter legislacyjny?

Legislator Magdalena Klorek:

Tak ją potraktowaliśmy, uznając, że stanowi *superfluum*. Jeżeli państwo sobie życzą, to możemy w tej chwili napisać poprawkę, żeby to było formalnie załatwione. Jest na to zgoda ze strony wnioskodawcy. Myślę, że nie będzie problemu, żeby taką poprawkę wprowadzić.

Podsekretarz stanu w MS Łukasz Piebiak:

Jest na to nasza zgoda.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Jeżeli państwo uznają, że jest to zmiana legislacyjna, to możemy tę poprawkę przyjąć. W tej sytuacji zmiana 9 jest bezprzedmiotowa, ponieważ zostaje skreślona. Nie ma sprzeciwu wobec propozycji skreślenia tej zmiany.

Przechodzimy do rozpatrzenia zmiany 10. Biuro Legislacyjne się zgłasza. Proszę bardzo.

Legislator Magdalena Klorek:

Mamy pytanie: Czy umiejscowienie tego przepisu jest właściwe? Czy to nie jest regulacja, która powinna się znaleźć w projektowanym art. 99, biorąc pod uwagę, że projektowana zmiana 10 dotyczy kuratora reprezentującego dziecko?

Druga nasza uwaga dotyczy propozycji zmiany redakcyjnej zdania pierwszego. Proponujemy, żeby to zdanie brzmiało następująco: „O wynagrodzeniu kuratora reprezentującego dziecko i zwrocie poniesionych przez niego wydatków orzeka ten sąd lub organ państwowy, który ustanowił kuratora, stosując przepisy właściwe dla danego postępowania".

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):
Czy ta propozycja oznacza, że byłby to kolejny paragraf?

Legislator Magdalena Klorek:
Absolutnie nie. To jest art. 1^1. Propozycja dotyczy nadania zmienionego brzmienia zdaniu pierwszemu w tym samym paragrafie, tak jak je odczytałam. Jednocześnie skierowałam do wnioskodawcy pytanie o umiejscowienie tego przepisu. Biorąc pod uwagę, że dotyczy on kuratora reprezentującego dziecko, a regulacja dotycząca takiego kuratora została zaprojektowana w art. 99, a więc w zmianie 8, zasadne jest moje pytanie: Czy ten przepis nie powinien zostać przeniesiony? Ta zmiana powinna być umieszczona w innym miejscu.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):
Gdzie ona ma zostać umieszczona? Mamy 10 paragrafów w art. 99. Jaka jest propozycja Biura Legislacyjnego w tym zakresie?

Legislator Magdalena Klorek:
To będzie konsekwencją zgody wyrażonej przez wnioskodawcę i Komisję. To będzie tylko kwestia techniczna umieszczenia tego przepisu przez Biuro Legislacyjne w projekcie. Podejrzewam, że będzie to odrębny artykuł. Komisja wyraziła już zgodę na podział art. 99, na trzy artykuły z indeksami 91^1 i 99^2·. Byłby to więc art., 99^3.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):
Jakie jest panie ministrze stanowisko wobec tej propozycji?

Podsekretarz stanu w MS Łukasz Piebiak:
Wyrażamy zgodę na tę propozycję. Wydawało się nam, że jest to właściwe miejsce, tzn. art. 179, ale po zapoznaniu się z argumentacją pani mecenas uznajemy, że przeniesienie tego przepisu do art. 99 i zapisanie go jako art. 99^3 będzie lepszym, bardziej zgrabnym, rozwiązaniem. Dodam, że propozycja zmiany brzmienia tego przepisu również jest przez nas akceptowana.

Legislator Magdalena Klorek:
Jest zgoda co do tego, że przepis ten dotyczy tylko i wyłącznie wynagrodzenia kuratora reprezentującego dziecko i zwrotu wydatków tego kuratora.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):
Przyjmujemy zmianę 10 wraz z uwagą, że będzie ona zawarta w art. 99, prawdopodobnie z indeksem 3 oraz z przedstawioną przez panią mecenas poprawką legislacyjną. Czy jest sprzeciw wobec zmiany 10? Nie ma sprzeciwu. Przyjęliśmy zmianę 10.

Przechodzimy do rozpatrzenia art. 2 projektu. Zgłasza się pani mecenas. Proszę bardzo.

Legislator Magdalena Klorek:
W zmianie 1 wymaga zmiany polecenie nowelizacyjne. Ponieważ § 1^1 oraz § 2 i § 3 występują bezpośrednio po sobie polecenia nowelizacyjne powinny brzmieć: „w art. 454 § 1^1 do § 3 otrzymują brzmienie:". Jest jeszcze propozycja redakcyjna, żeby w § 3 zamiast średnika, który jest postawiony po wyrazach: „a także matkę dziecka, jeżeli ta żyje" została postawiona kropka, ponieważ kolejne wyrazy: „w razie uznania ojcostwa po śmierci dziecka prokurator pozywa ustanowionego na miejsce dziecka kuratora" stanowią w istocie powtórzenie tego, co jest zawarte w zdaniu poprzedzającym. Tym samym w przepisie mielibyśmy dwa razy taką samą treść.

Podsekretarz stanu w MS Łukasz Piebiak:
Wyrażamy zgodę.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):
Mamy więc zmianę legislacyjną.

Legislator Magdalena Klorek:

Przepraszam, ale mamy jeszcze drugą zmianę. W § 3 zbędne są wyrazy „ w sprawie o”. Zdanie powinno się zaczynać od wyrazów: „W sprawie o ustalenie lub zaprzeczenie macierzyństwa, ustalenie lub zaprzeczenie ojcostwa oraz ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa…”. Dalej w tym samym przepisie w zdaniu drugim wnioskodawca posługuje się pojęciem „dziecka, które było powodem”. Dlatego proponujemy wyrazy „pozwanego dziecka” zastąpić wyrazami „dziecka, które było pozwanym w sprawie”.

Podsekretarz stanu w MS Łukasz Piebiak:

Wyrażamy zgodę.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Mamy więc dwie zmiany legislacyjne. Wobec braku sprzeciwu przyjmujemy cały art. 2 z uwagami legislacyjnymi.

Przechodzimy do rozpatrzenia art. 3. Zaproponuję zmianę treści art. 3. To jest poprawka nr 4 w grupie poprawek, które zostały wszystkim państwu przekazane. Poprawka ta ma na celu objęcie kuratora, wyznaczonego przed wejściem ustawy w życie, projektowanym przepisem art. 99 § 2 k.r.o., który określa zakres umocowania kuratora i wskazuje, jakimi zasadami powinien się kierować w czasie reprezentowania dziecka. W konsekwencji projektowanych przepisów art. 99 § 2 i § 10 k.r.o. projektowany przepis art. 178 § 3 k.r.o. staje się *superfluum* i powinien zostać skreślony (w ramach poprawek redakcyjnych) i dlatego nie może być powoływany w art. 3. Czy są uwagi legislacyjne do tej poprawki?

Legislator Magdalena Klorek:

Jest jedna uwaga. Przed wyrazami „art. 99 § 2 i 6 do 10” powinniśmy dodać wyraz „przepisów”. Prosimy o dokonanie tego uzupełnienia.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

Sprawa wydaje się oczywista. Kto jest za przyjęciem poprawki 4 dotyczącej art. 3 projektu? (9) Kto jest przeciwny? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (0) Poprawka została przyjęta. W związku z tym, że ta poprawka wyczerpuje treść art. 3, przyjęliśmy również art. 3,

Przechodzimy do rozpatrzenia art. 4. Biuro Legislacyjne ma uwagę. Proszę bardzo.

Legislator Magdalena Klorek:

Jest propozycja dodania art. 3a. To jest efekt rozmów prowadzonych z wnioskodawcą na etapie spotkania roboczego. Zastanawialiśmy się wtedy, czy nie jest konieczne dodanie przepisu przejściowego, który regulowałby kwestię postępowań wszczętych i niezakończonych, a prowadzonych na podstawie Kodeksu postępowania cywilnego. Takiej regulacji obecnie w projekcie nie ma. Uzyskaliśmy wówczas, w trakcie konsultacji z przedstawicielami Ministerstwa Sprawiedliwości, informację, że taki przepis może okazać się konieczny, w szczególności w sytuacji, kiedy powództwo będzie wniesione przed wejściem w życie ustawy, ale będzie rozpoznawane na rozprawie w chwili, gdy projektowane przepisy prawa materialnego będą już obowiązywały. Mamy więc pytanie: Czy nadal istnieje zasadność dodania takiego przepisu? Jeżeli tak, to wymaga to przegłosowania poprawki nr 5.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

W poprawce nr 5 jest propozycja, żeby po art. 3 dodać art. 3a. Dotyczyć on ma spraw wszczętych i niezakończonych. Brzmienie tej poprawki jest następujące: „W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą”.

Kto jest za przyjęciem poprawki nr 5? (9) Kto jest przeciwny? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (0) Poprawka została przyjęta.

Czy do art. 4 są uwagi?

Legislator Magdalena Klorek:

Mamy drobną poprawkę redakcyjną. Proponujemy, żeby zapisać, że „ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia”, a nie słownie „trzech miesięcy od dnia ogłoszenia”.

Przewodniczący poseł Waldemar Buda (PiS):

To jest tylko ujednolicenie zapisu. Kto jest za przyjęciem art. 4 wraz z uwagą? (9) Kto jest przeciwny? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (0). Stwierdzam, że art. 4 został przyjęty.

To był ostatni artykuł projektu. Przystępujemy do przyjęcia całego projektu ustawy z druku nr 3295. Kto jest za przyjęciem projektu? (9) Kto jest przeciwny? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (0) Przyjęliśmy projekt ustawy. Bardzo państwu dziękuję

Proponuję, żeby pan poseł Bartłomiej Wróblewski został posłem sprawozdawcą. Słyszę, że pan poseł się zgadza. Czy jest sprzeciw lub są jakieś inne propozycje. Nie słyszę. Uznaję, że posłem sprawozdawcą projektu z druku nr 3295 został pan poseł Bartłomiej Wróblewski.

Jeszcze raz państwu dziękuję. Wobec wyczerpania porządku dziennego zamykam posiedzenie Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach.